Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Minister
Staatssecretaris

TER BESLISSING

Datum
7 december 2022

Ons kenmerk
IENW/BSK-2022/189636

Opgesteld door

Beslistermijn
12 december 2022

Bijlagen
6

nota

Naleving geluidproductieplafonds langs rijkswegen en spoorwegen

Inleiding
De Wet milieubeheer, hoofdstuk 11, verplicht Rijkswaterstaat en ProRail om jaarlijks een zgn. nalevingsverslag van de geluidproductieplafonds (gpp's) op te stellen en deze aan u aan te bieden. Provincie Zuid-Holland en het openbaar vervoerbedrijf RET hebben nalevingsverslagen opgesteld voor resp. een klein deel van de A20 in Zuid-Holland en de spoorweg Hoekse Lijn.
Naar aanleiding van deze nalevingsverslagen is een nota van bevindingen opgesteld, die de inhoud van de nalevingsverslagen nader duidt.

Geadviseerd besluit
1. In te stemmen met de nota van bevindingen en deze samen met de nalevingsverslagen aan te bieden aan de Tweede Kamer.
2. De aanbiedingsbrief te ondertekenen en te laten versturen naar de Tweede Kamer.

Beslistermijn
U wordt geadviseerd de stukken vóór het Kerstreces aan te bieden aan de Tweede Kamer.

Toelichting
Uit de nalevingsverslagen rijkswegen en spoorwegen blijkt dat de percentages overschrijdingen in 2021 beperkt zijn, namelijk 0,8 % voor weg en 0,7 % voor spoor. In 2020 was dit 0,7 % voor weg en 0,8 % voor spoor.

RWS en ProRail geven met deze verslagen en de daaraan gerelateerde acties op actieve wijze invulling aan de in de Wet milieubeheer, hoofdstuk 11, gedefinieerde zorgplicht tot naleving van geluidproductieplafonds. Uit de nalevingsverslagen blijkt dat de systematiek van de wet om de groei van geluidproductie te beheersen werkt. Dit wordt in de nota van bevindingen toegelicht.

Eind september 2019 is de Hoekse Lijn in gebruik genomen als onderdeel van de Rotterdamse metro. Het aantal overschrijdingen van de geluidproductieplafonds op deze lijn bedroeg 329 (in 2020 was dit 90), dit betreft 69 % (in 2020: 19 %) van het aantal referentiepunten.

Duidelijk is dat de omvang van de overschrijdingen is toegenomen en het zicht op het treffen van maatregelen ontbreekt. Het nalevingsverslag herhaalt de ambitie van de RET om maatregelen voortvarend op te pakken, zonder dat het verslag inzicht geeft hoe deze ambitie wordt vormgegeven of concreet tot oplossingen zal leiden. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) zal daarom bij de RET

nagaan op welke wijze en wanneer het handelen van de RET tot naleving zal leiden. Een verbeterplan, voorzien van een duidelijke en concrete planning en van een plan van aanpak van te treffen maatregelen is daarbij een eerste stap. Deze aanpak is ambtelijk afgestemd met ILT en RET.

Algemene toelichting over naleving geluidproductieplafonds
(Spoor)wegverkeer maakt geluid en dat kan zorgen voor geluidoverlast. De overheid beschermt de burger hiertegen en wil voorkomen dat geluidoverlast onbeheerst kan groeien. Hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (Wm) regelt de beheersing van geluidhinder langs rijkswegen en spoorwegen middels de systematiek van de geluidproductieplafonds (gpp's).
Hoe hoog het geluidniveau langs een (hoofdspoor)weg mag zijn, hangt af van de locatie. Aan weerszijden van de (hoofdspoor)weg zijn referentiepunten ingesteld. Dat zijn geen fysieke punten waar geluid wordt gemeten, maar virtuele punten in een digitaal rekenmodel. Voor ieder punt is een toegestane geluidproductie berekend. Dit maximum noemen we het geluidproductieplafond (gpp). De referentiepunten liggen in het algemeen steeds op 50 meter afstand van de (spoor)weg, op 4 meter hoogte en 100 meter uit elkaar.

Voor ieder referentiepunt geldt een apart gpp, passend bij de verkeerssituatie ter plekke, de eigenschappen van de weg of spoorbaan en de eventuele geluidschermen langs de (spoor)weg.

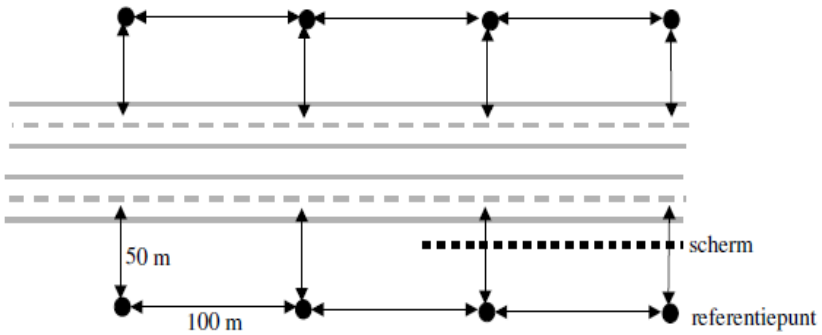

Figuur 1: Ligging van referentiepunten langs een (spoor)weg

Deze gpp's moeten, behoudens enkele uitzonderingen, permanent door de wegbeheerder (Rijkswaterstaat) en de spoorbeheerder (ProRail) worden nageleefd. Als er sprake is van een (dreigende) overschrijding van een gpp, dan moet deze middels een geluidmaatregel of een procedure tot aanpassing van het gpp teniet worden gedaan, c.q. worden voorkomen.

De resultaten van de jaarlijkse berekeningen – en de eventuele maatregelen – werken RWS en ProRail uit in twee 'nalevingsverslagen geluidproductieplafonds' (één voor rijkswegen en één voor hoofdspoorwegen). De infrabeheerders bieden deze nalevingsverslagen ieder jaar vóór 1 oktober aan aan de bewindspersonen van IenW. Beide verslagen worden vervolgens openbaar gemaakt (toezending aan de Tweede Kamer), samen met een nota van bevindingen waarin u de inhoud nadere duiding geeft.

Toelichting proces over de naleving van 2021
Het verzamelen van de benodigde data over het jaar 2021 kostte enige tijd, waardoor de nalevingsverslagen wegen en spoorwegen pas kort voor 1 oktober

2022 – conform de voorschriften van de Wet milieubeheer, hoofdstuk 11 – door RWS en ProRail aan u konden worden aangeboden.
Hierna is gestart met het opstellen van de nota van bevindingen. Hiervoor moest nog een aantal zaken (m.b.t. bronaanpak stille goederentreinen en aanpak op Europees niveau) nader worden uitgezocht.

De nalevingsverslagen maken inzichtelijk wat:
- de berekende geluidwaarden zijn;
- waar (dreigende) overschrijdingen voorkomen en
- welke maatregelen daartegen worden getroffen.

De maatregelen verschillen per traject en variëren van het inzetten van geluidbeperkende maatregelen (stiller asfalt, stiller materieel en/of raildempers) tot het starten van een wijzigingsprocedure van de geluidproductieplafonds (gpp's).

Overige toelichting
Met de invoering van de Omgevingswet wordt de systematiek van geluidproductieplafonds (gpp's) ook voor provinciale wegen geïntroduceerd. Op dit moment is een klein deel van de provinciale wegen ook al voorzien van gpp's, omdat dit deel oorspronkelijk in beheer was bij het rijk. Provincie Zuid-Holland heeft een deel van de A20 (knooppunt Westerlee) gereconstrueerd. Bij die reconstructie is besloten de laatste paar honderd meter van de A20 (nu de facto onderdeel van de N213) om beheerstechnische redenen over te dragen in beheer en onderhoud van de provincie Zuid-Holland. Daarmee is de Provincie Zuid-Holland formeel verantwoordelijk geworden voor het opstellen van een jaarlijks nalevingsverslag over dit weggedeelte. Dit is in hoofdstuk 3 van de nota van bevindingen toegelicht. De geluidsruimte is op dit onderdeel van het traject zodanig dat geen beheersmaatregelen nodig zijn.

Voor alle overschrijdingen wordt door de beheerders in beeld gebracht welke actie past binnen het bestaande kader voor het treffen van doelmatige maatregelen. Voor dreigende overschrijdingen wordt bezien wanneer deze daadwerkelijk een overschrijding zullen worden (als geen maatregel wordt getroffen) en welke actie hierbij vereist is.

Het sturen van de nalevingsverslagen en de nota van bevindingen aan de Tweede Kamer is op zich niet wettelijk verplicht. De publicatie via de voor de beide geluidregisters ingerichte websites zou ook kunnen volstaan. Maar het sturen van de documenten aan de Kamer en de inhoud van de nota van bevindingen zijn wel in lijn met de wijze waarop dit sinds het eerste nalevingsverslag over 2013 is gebeurd.